



Citace záznamu

Anežka Mikulcová, Kostel Nalezení sv. Kříže – Frýdlant, Pohřební kaple Redernů, *Renesanční a manýristické štukatérství v Čechách a na Moravě* (online databáze), <https://stuky.upce.cz/node/613>, vyhledáno 26. 4. 2024.

Kostel Nalezení sv. Kříže - Frýdlant, Pohřební kaple Redernů

Číslo záznamu: 613

Bližší určení díla: štuková výzdoba klenby pohřební kaple Redernů v děkanském kostele Nalezení sv. Kříže

Památkově chráněno, č. úskp: 20852/5-4253

Umístění: čtvercová kaple při severní straně presbytáře kostela

Datece: v letech 1605 až 1610



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, klenba (Petr Kuneš, 2018)

Anotace

Předmětné štuky se nacházejí v prostorách pohřební kaple a mají podobu štukových žebér hvězdicové klenby vybíhajících z kamenných konzol s andílčími a ženskými hlavičkami. Na žebrech jsou dochované fragmenty polychromie. Pohřební kaple s náhrobkem Melchiora, Kateřiny a Kryštofa z Redernů od Gerharda Hendrickse z Amsterdamu představuje jednu z nejvýznamnějších renesančních sepulkrálních památek na českém území. Kaple byla v letech 1605–1610 přistavěna k presbytáři kostela Nalezení sv. Kříže.

Abstract

The stuccoes are located in the burial chapel and take the form of stucco ribs of a star-shaped vault emerging from stone consoles with angel and female heads. There are preserved fragments of polychrome on the ribs. The funeral chapel with the tomb of Melchior, Catherine and Christopher of Redern from Gerhard Hendricks of Amsterdam and represents one of the most important Renaissance sepulchral monuments in the Czech lands. The chapel was added to the presbytery of the Church of the Finding of the Holy Cross in 1605–1610.

Kraj	Okres	Obec	Katastr
Liberecký kraj	Liberec (okres)	Frýdlant	Frýdlant
Ulice, čp. / č. o.		GPS	
Děkánská 87		50.920617665329, 15.078499317169	



Technika štku	Materiálová skladba	Povrchové úpravy	Původnost
		polychromie Štuková žebra na sobě mají zbytky polychromie, nejlépe patrné jsou žluté a cihlově červené pigmenty. Malířské vrstvy byly restaurovány.	Původní stav s druhotnými zásahy

Uměleckohistorický popis

Stávající kostel stojí v místech středověké sakrální stavby, jejímiž četnými stavebními úpravami započatými roku 1501 vznikla současná podoba kostela. Postupně byl vystavěn nový presbytář (druhá polovina 15. století), síňové trojlodí (1501–1555) i literátské tribuny (1560). Ty vznikly v souvislosti s novými šlechtickými protestantskými majiteli – rodem Redernů, kteří dále nechali vybudovat u severovýchodní stěny presbytáře svou pohřební kapli (1605–1610). V období baroka sloužil svatostánek výhradně katolíkům, s čímž mj. souvisí vybudování západní kruchty (1713–1714), přístavba předsíní a bočních kaplí. Četné barokní úpravy byly částečně převrstveny historizujícími zásahy v závěru 19. století. Pohřební kapli Redernů nechala přistavět k severní straně presbytáře Kateřina z Redernu po smrti svého muže, prezidenta dvorské válečné rady, Melchiora z Redernu (†1600). Její realizaci pověřila Marka Spazzia z italského Lanza, jenž byl mj. autorem renesanční radnice v Liberci či kaple sv. Anny na frýdlantském zámku. Kaple má čtvercový půdorys s polygonálním zakončením v severní části, v níž je situován monumentální mramorový náhrobek doplněný o bronzové sochy Melchiora z Redernu, jeho ženy a syna. Náhrobek dále zdobí množství soch i bronzové a mramorové reliéfy ilustrující vojenské úspěchy Melchiora z Redernu. Autorem náhrobku je Gerhard Hendricks z Amsterdamu působící v té době ve slezské Vratislavi. Pohřební kaple s náhrobkem je jednou z nejvýznamnějších renesančních sepulkrálních památek na českém území. Technika štuku se v prostorách pohřební kaple uplatňuje na hvězdicové klenbě v podobě štukových žeber vybíhajících z kamenných konzol s andílčími a ženskými hlavičkami. Žebra mají zaoblený profil a na klenbě vytvářejí obrazec osmicípé hvězdy se zvýrazněnými osami jednotlivých paprsků sbíhajících se ve středovém kruhu. Stejný princip zaklenutí a štukatury byl použit při stavbě zámecké kaple sv. Anny, jež stavbě pohřební kaple předcházela a již s pohřební kaplí pojí totožné osoby objednavatelů i zhotovitelů. Kápě klenby na sobě nesou více či méně souvislé fragmenty malířské výzdoby. Nejlépe čitelné jsou poprsí andělů, hudební nástroje a polopostavy andělů, z nichž jeden nese pásku s nápisem INRI, druhý (snad) palmovou ratolest. Figurální a heraldická výmalba je místy zachovaná také na stěnách kaple. Zbytky polychromie na sobě mají i štuková žebra, nejlépe patrné jsou žluté a cihlové červené pigmenty.

Historické zásahy / opravy

V roce 2011 proběhlo sejmutí přemaléb v pohřební kapli.

Literatura

Franz Némethy, *Der Schloss Friedland in Böhmen und sie Monumente in der Friedländer Stadtkirche*, Prag 1818, s. 158–167.
 Georg Wirkner, *Das Schloss Friedland in Boehmen und seine Besitzer, nebst einigen kurzen Notizen über die Stadt und Kirche zu Friedland*, Reichenberg 1849, s. 51–54.
 Heinrich Metzger, *Historische Denkmäler im Friedländischen*, Friedland in Böhmen 1910, s. 43sq.
 Emanuel Poche et al., *Umělecké památky Čech I, A–J*, Praha 1977, s. 350–353.
 Piotr Oszczanowski, Náhrobek Melchiora z Redernu - pomník křesťanského rytíře, in: *Renesanční sochařství a malířství v severozápadních Čechách. Sborník příspěvků z kolokvia konaného v Muzeu města Ústí nad Labem ve dnech 25.-26. listopadu 1999*, Ústí nad Labem 2001, s. 139–189.
 Milan Svoboda, Nově objevený pramen pro dějiny mauzolea Redernů ve Frýdlantu v Čechách, in: *Sborník Severočeského muzea. Historia* 13, 2004, s. 12–16.
 Milan Svoboda, *Redernové v Čechách. Nalézání zapomenutých příběhů 16. a 17. věku*, Praha 2011, s. 105–268, zvl. s. 242–248.
 Piotr Oszczanowski, *Pomnik chrześcijańskiego rycerza. Nagrobek Melchiora von Redern we Frýdlance – opus vitae Gerharda Hendrika z Amsterdamu*, Wrocław 2013.

Prameny

Restaurátorský průzkum a sejmutí přemaléb v kapli Redernů kostela Nalezení svatého Kříže, Frýdlant, 2011, uloženo na NPÚ ÚOP v Liberci, sign. RZ01072

Autoři záznamu

Anežka Mikulcová

Datum poslední změny

23.2.2023

Fotodokumentace současného stavu



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, klenba (Petr Kuneš, 2018)



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, klenba (Petr Kuneš, 2018)



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, klenba (Petr Kuneš, 2018)



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, klenba (Petr Kuneš, 2018)



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, klenba (Petr Kuneš, 2018)



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, klenba (Petr Kuneš, 2018)



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, klenba (Petr Kuneš, 2018)



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, klenba (Petr Kuneš, 2018)



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, klenba (Petr Kuneš, 2018)



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, výběh klenby (Petr Kuneš, 2018)



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, pilastr nesoucí náběh klenby (Petr Kuneš, 2018)



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, náběh klenby s konzolkou (Petr Kuneš, 2018)



Frýdlant, kostel Nalezení sv. Kříže, pohřební kaple Redernů, náběh klenby s konzolkou (Petr Kuneš, 2018)